

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІЧНИЙ КОНСАЛТИНГ ТА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетой «якість освітньої програми». Всього опитано **11 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

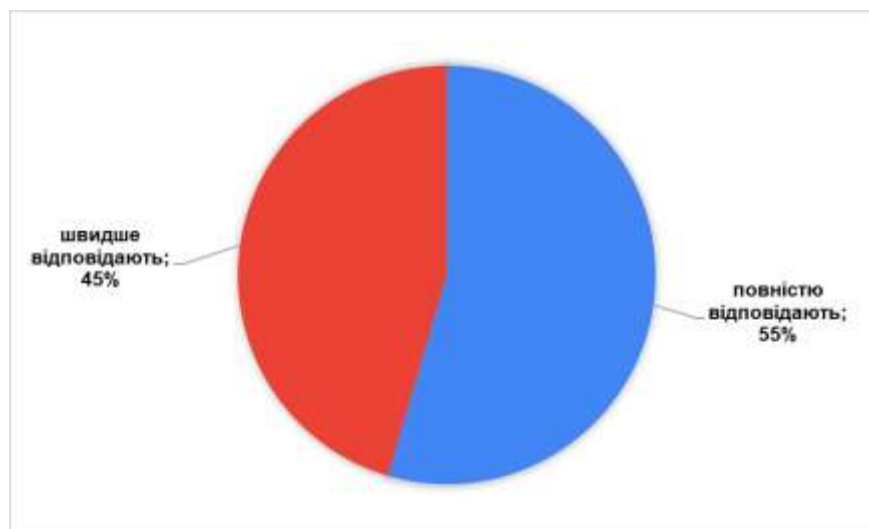

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Здатність до аналізу і синтезу	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Елементарні комп'ютерні навички	1
Дослідницькі навички і уміння	2
Здатність до навчання	3
Здатність до критики та самокритики	4
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Прийняття рішень	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	0	9,1	45,5	45,5
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	0	18,2	54,5	27,3
Стратегічне мислення	0	18,2	0	45,5	36,4
Націленість на кінцевий результат	9,1	0	18,2	27,3	45,5
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	9,1	45,5	45,5
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	0	0	72,7	27,3
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	9,1	27,3	18,2	45,5
Навички управління персоналом, колективом	9,1	9,1	27,3	27,3	27,3
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	0	18,2	36,4	45,5
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	0	18,2	36,4	45,5
Ведення ділової документації	0	9,1	9,1	72,7	9,1

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» (100%), по 90,9% - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність працювати в колективі, команді».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2, по 18,2%) – «стратегічне мислення», «навички управління персоналом, колективом».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	91
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	64
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	73
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	82
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	64
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	27
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	0

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових **ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка»** наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%);
2. Співвідношення теоретичної і практичної частини (91%);
3. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (82%)
4. Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (73%)
5. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (64%). Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (64%);

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 100% - ву позитивну відповідь.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – Маркетингове консультування, Аудит, викладання англійською мовою.
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - можна поєднати Мікро-макроекономіка.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» не надійшло.

Висновки

Результати моніторингу оцінювання викладачами якості освітньо-професійної програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» за першим (бакалаврським) рівнем освіти було розглянуто і обговорено на засіданні кафедри економіки і бізнесу. Аналіз результатів анкетування свідчить про те що більшість респондентів високо оцінюють якість освітньо-професійної програми. На питання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» 55 % респондентів відповіли – «повністю відповідають» і 45% - «швидше відповідають».

В рейтингу за результатами ранжування компетентностей першого блоку щодо важливості випусникам для роботи за фахом, на першому місці «здатність застосовувати знання на практиці», на другому – «здатність до аналізу і синтезу». Серед компетентностей другого блоку на перше місце більшість опитаних викладачів поставили «Елементарні комп'ютерні навички», а на друге – «Дослідницькі навички і уміння».

Результати оцінювання якостей та навичок випусників показали достатньо високий рівень наступних якостей та навичок випусників: «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» (100%), по 90,9% - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність працювати в колективі, команді».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» показав, що найбільш необхідними складовими ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» є «Спрямованість дисциплін на майбутню професію», «Співвідношення теоретичної і практичної частини», «Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)».

З метою покращення якості освітньо-професійної програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» пропонуємо:

- при оновленні освітньо-професійної програми більш детально зупинитись на таких її складових як зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін;

- більш активно залучати здобувачів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах, а також пояснювати важливість і користь неформальної освіти;

- врахувати пропозиції викладачів щодо введення до переліку вибіркових компонент «Маркетингове консультування» та «Аудит»;

- об'єднати дисципліни «Мікроекономіка» та «Макроекономіка», замінити їх обов'язковою компонентою «Мікро- та макроекономіка».

Гарант ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» за першим (бакалаврським) рівнем освіти

Ганна ЗАВАДСЬКИХ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ, к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР